

A KÖNYVTÁR E-KÖLCSÖNZÉSI SZOLGÁLTATÁSÁNAK SZERZŐI JOGI MINŐSÍTÉSE

SZJSZT-10/2021

I. A megkereső által leírt tényállás és a feltett kérdések

1. A tényállás

Az e-haszonkölcsönzési rendszer intézményi alapját a megkereső adná. Az intézmény egy központi aggregált rendszert tervez létrehozni, amely egy platformon együttesen tenné lehetővé a valamennyi (vagy csak a csatlakozó) hazai könyvtárban elhelyezett kölcsönözhető e-műpéldányok elérését. E megközelítés mind jogi, mind költséghatékonysági, mind pedig infrastrukturális szempontból a rendszer előnyét szolgálná anélkül, hogy a jogosultak (vagy éppen a megkeresőn kívüli könyvtárak) emiatt a jelenleginél nagyobb hátrányt szenvednének. Az e-kölcsönzés szolgáltatás illeszkedne a könyvtárak hagyományos szolgáltatási rendszerébe, és – erősen lehatárolt, korlátozó (l. időbeni megkötés, beiratkozási feltétel stb.) jellegéből kifolyólag – nem jelentene komolyabb konkurenciát a hasonló piaci szolgáltatások számára, sőt adott esetben forgalmat növelő tényezőként is funkcionálhat.

Az egyablakos, megkereső által működtetett rendszer bevezetését számos szempont indokolja. Egyrészt a megkereső számára a kötelezpéldány-rendszer miatt a hazai kiadványok fizikai formában eddig is rendelkezésre álltak, sőt – a szabályozásban bekövetkezett változásokra tekintettel – immár elektronikus formában is rendelkezni velük a kormányrendelet alapján.

Amennyiben ez a rendszer működtetésének jogszerűsége céljából indokolható, olyan megközelítés is felmerülhet, hogy az egyablakos platform révén elérhető rendszer működtetésében a további könyvtárak a saját példányaik rendelkezésre bocsátásán túl olyan, szorosabb formában is részt vehetnének, hogy a kölcsönzések közvetlenül hozzájuk köthetők maradnának, lényegében tehát e felületen keresztül folytathatná az ország összes könyvtára a közvetlen e-kölcsönzési tevékenységét. A rendszer ebben az esetben tehát nem aggregálná a megkereső kezében a hazánkban kölcsönözhető e-példányokat.

A tervezett e-haszonkölcsönzés alapelvei (a megkeresés 4. fejezete):

- az e-kölcsönzés irodalmi műveknél és kottában rögzített zeneműveknél minden jogvédett és a könyvtár számára jogszerűen rendelkezésre álló műre vonatkozhat, kivéve azokat az eseteket, amelyek valami oknál fogva egyéb hozzáférési korlátozás alá esnek (pl. személyiségi jog, nyilvánosságra hozataltól való visszavonás vagy adatvédelmi jog miatt);

- a könyvtári példányról készült digitális másolat a könyvtárban rendelkezésre álló példányszám függvényében szolgáltatható oly módon, hogy a kölcsönzött nyomtatott kiadványok és a róluk készült digitális másolatok összpéldányszáma állandó, vagyis – példával illusztrálva – 4 példányban rendelkezésre álló kiadvány digitális másolata esetében 4 együttes hozzáférés adható, azzal a feltétellel, hogy a nyomtatott példányokat a könyvtár a digitális másolati példányok kölcsönzésével egyidejűleg nem kölcsönzi; a megvalósítás technikai feltétele a konkurens hozzáférések kezelése;
- digitálisan létrejött (e-born) kiadványok esetén az elektronikus kiadvány a megvásárolt (vagy egyéb, legális csatornán keresztül beszerzett) példányszámban e-kölcsönözhető, vagyis annyi konkurens hozzáférés megengedett, amennyi példány rendelkezésre áll; ez azt jelenti, hogy a könyvtár a magánszemélyekkel egyező feltételekkel vásárolt e-könyveket – a vásárolt nyomtatott példányokhoz hasonló modellben – kölcsönözheti olvasóinak;
- mivel az e-kölcsönzés a haszonkölcsönzés digitális megfelelője, ezért a műpéldányok integritását nem sértve a kölcsönzés lehetősége minden esetben a teljes kiadványra (könyvre) valósítható meg, a műpéldány az e-kölcsönzés során (a hagyományos kölcsönzéssel azonos módon) nem osztható kisebb egységekre (pl. fejezetekre, cikkekre, versekre).

2. A megválaszolandó kérdések

1. A megkereső az alábbi okokból rendelkezésre álló műpéldányokat felhasználhatja-e az előbbieken felvázolt elektronikus haszonkölcsönzési tevékenység végzése során? Ha esetleg van ilyen, akkor milyen további többletfeltétel szükséges ehhez az adott esetekben?
 - a) A kormányrendelet alapján rendelkezésre álló elektronikus kiadványokat?
 - b) A gyűjteménye részét képező (például kötelespéldányként kapott) kiadvány szabad felhasználás keretében, így az Sztj. 35. § (4) bekezdésében foglalt célokból végrehajtott digitalizáció révén rendelkezésre álló digitális példányát (kérjük, hogy az SZJSZT e bekezdés egyes pontjai tekintetében külön-külön vizsgálja meg annak alkalmazható voltát)?
 - c) Más könyvtárak által digitalizált és a megkereső részére megküldött digitális példányokat? E tevékenység tekinthető-e a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény és az Országos Dokumentumellátási Rendszerről szóló 73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet által szabályozott könyvtárközi kölcsönzés digitális megfelelőjének a forráskönyvtár megjelölése mellett, és szabadon végezhető-e az Sztj. 40. § figyelembevételével?
 - d) Az általa vásárolt és ezáltal a gyűjteménye részét képező elektronikus műpéldányokat?

2. Szerzői jogi szempontból mennyiben van jelentősége annak, hogy az e-haszonkölcsönzési szolgáltatásra aggregált módon (több könyvtár gyűjteményébe tartozó kiadványok együttes elérhetőségének biztosításával), egy platformon kerül-e sor? E tekintetben milyen szempontokat indokolt figyelembe venni a haszonkölcsönzés kapcsán?
 - a) E körben megfelelő-e a fent idézett jogszabályokban foglalt jogalap a megkereső számára ahhoz, hogy más könyvtárak által digitalizált és a rendelkezésére bocsátott dokumentumot e-kölcsönzés útján a beiratkozott olvasóinak a rendelkezésére bocsássa egy központi intézményként?
 - b) Miként ajánlhatja fel egy adott könyvtár a saját példányaikat egy országos hatókörű e-kölcsönzési szolgáltatás számára annak érdekében, hogy az e-kölcsönzési szolgáltatás a megkereső részéről jogszerűen tudjon történni? Amennyiben az előzőekben felvázolt aggregált modell nem lenne jogszerűen folytatható, akkor jogszerűnek tekinthető-e az az eset, amikor adott könyvtár a saját gyűjteményéből digitalizált dokumentumot egy központi e-kölcsönzési rendszeren (platformon) keresztül közvetlenül kölcsönöz saját igénybevevői számára? Ha igen, léteznek-e ennek külön feltételei?
3. A 4. fejezetben (E-kölcsönzési politika – alapelvek) megfogalmazottak érvényesítése az e-kölcsönzési rendszer fejlesztésében lehetővé teszi-e, illetve elégséges feltételt jelent-e a szerzői jogi szabályoknak megfelelő e-kölcsönzési szolgáltatás nyújtásához?
4. A C-174/15 EUB-döntés értelmében a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló 206/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy a „haszonkölcsönzés” fogalma kiterjed valamely könyv digitális formájú többszörözött példányának haszonkölcsönzésére, amennyiben a hagyományos haszonkölcsönzés jellemzőinek megfelelően alakították ki az e-kölcsönzési rendszert.
 - a) Az ítéletben foglalt, a kölcsönzés technológiájára vonatkozó feltételek teljesítése megvalósítható-e más olyan technológiával („online olvasási modellen alapuló e-kölcsönzéssel”), amely a felhasználási eredményt nem befolyásoló, ugyanakkor a DRM-étől eltérő, – az online olvasására építő – műszaki megoldáson alapul, továbbá megfelel annak a(z elvart) szolgáltatási rezsimnek, amelyben egy példány egyidejűleg egy személy számára, korlátozott időtartamra szolgáltatható (alább „online olvasási modellen alapuló e-kölcsönzés”-ként megjelölt modell)?

DRM-re épülő e-kölcsönzés	Online olvasási modellen alapuló e-kölcsönzés
<p><i>technikai megvalósítás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a példányok PDF-formátumban, technológiai másolásvédelemmel jutnak el az olvasókhoz – a dokumentum letöltődik a felhasználó számítógépére, a kölcsönzési idő alatt (pl. 2 hét) ott van az „elektronikus könyvespolcán”, bármikor és akárhányszor újra meg tudja nyitni a dokumentumot, azonban a kölcsönzési idő lejártá után az adott fájl törlődik – az időbeni korlátozást, valamint az olvasási, nyomtatási, másolási, mentési beállításokat a DRM-technológia kezeli, amely eszközöket biztosít a szolgáltatás módjának finomhangolására és a jogosulatlan felhasználások visszaszorítására 	<p><i>technikai megvalósítás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a rendszer egy böngészőn keresztül elérhető lapozófelületen teszi elérhetővé a kölcsönzött tartalmat – alapértelmezésben az olvasnivaló bezárásával a tartalom azonnal törlődik a gép RAM-memóriájából, ezért nincs garancia rá, hogy pl. 10 perc múlva ismételtlen meg tudja nyitni az illető a dokumentumot, mert lehetséges, hogy már más olvassa, ugyanakkor a DRM-alapú e-kölcsönzés kiváltására fejlesztett online olvasási rendszerben a – regisztrált – felhasználónak a kölcsönzési idő lejártáig (kizárólagos) hozzáférése van a kikölcsönzött műpéldányhoz
<p><i>példánykezelés:</i></p> <p>az adott példány a szolgáltató könyvtár által beállított védelmi paraméterek alapján tehető hozzáférhetővé a felhasználó számára, azaz a könyvtár – a szolgáltatható példányok/hozzáférések száma és a saját szolgáltatási politikája fényében – eldönti, hogy a kiválasztott mű mennyi időre és milyen korlátozásokkal használható fel</p>	<p><i>példánykezelés:</i></p> <p>az adott példány a szolgáltató könyvtár által beállított védelmi paraméterek alapján tehető hozzáférhetővé a felhasználó számára, azaz a könyvtár – a szolgáltatható példányok/hozzáférések száma és a saját szolgáltatási politikája fényében – eldönti, hogy a kiválasztott mű mennyi időre és milyen korlátozásokkal használható fel</p>

5. A megkeresésben leírt e-haszonkölcsönzési rendszer jogszerű megkezdésének előfeltétele-e, hogy a nyilvános haszonkölcsönzésért a szerzőt megillető díj megállapításához és felosztásához szükséges adatokról, valamint az adatszolgáltatásra kötelezett nyilvános könyvtárakról szóló 14/2011. (IV. 7.) NEFMI rendelet az adatszolgáltató intézmények körét – legalább az e-haszonkölcsönzés vonatkozásában – kiterjessze a megkeresőre? Ennek hiányában a jogszerű működés megkezdéséhez elegendő-e, ha a megkereső és az érintett szerzői jogosultak haszonkölcsönzési jogát kezelő közös jogkezelő szervezet magánjogi megállapodásban állapodik meg az adatszolgáltatás feltételeiről és tartalmáról?

II. Szakvélemény a feltett kérdésekben

1. A megkeresésben feltett kérdések megválaszolását megelőzően szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület (a továbbiakban: SZJSZT) a rá irányadó jogszabályi rendelkezések alapján¹ kizárólag szerzői jogi szakkérdésekben adhat szakvéleményt. A jelen ügyben a szerzői jogi szabályok megfelelő alkalmazásához elengedhetetlenül szükséges volt a kulturális igazgatási szabályozás értelmezése, a kitérést a nem szerzői jogi rendelkezésekre ez indokolta.

Előre kell bocsátani továbbá azt is, hogy az SZJSZT a hivatkozott előírások alapján a számára rendelkezésre bocsátott iratok alapján jár el, és azok alapján alakítja ki a véleményét.² Amennyiben az ügyben egyéb, releváns iratok keletkeztek, esetleg a tervezett szolgáltatásnak más műszaki paraméterei is felmerülnek, vagy nem a megkeresésben leírt paraméterek szerinti szolgáltatás valósulna meg, az a kialakított vélemény tartalmát érdemben befolyásolhatja.

2.

Az 1. kérdéshez

„A megkereső az alábbi okokból rendelkezésére álló műpéldányokat felhasználhatja-e az előbbieken felvázolt elektronikus haszonkölcsönzési tevékenység végzése során? Ha esetleg van ilyen, akkor milyen további többletfeltétel szükséges ehhez az adott esetekben?”

Az egyes alkérdések megválaszolását megelőzően tisztázni kell a megkereső jogi státuszát a nyilvános haszonkölcsönzés szerzői jogi feltételei szempontjából, ami a kérdés szerinti „további többletfeltételnek” tekintendő.

Az 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Sztj.) 23. § (3) bekezdése szerint a nyilvános haszonkölcsönzés a szerző kizárólagos engedélyezési joga.

Az Sztj. 23/A. §-a ezt a kizárólagos szerzői jogot díjigényre szorítja akkor, ha a nyilvános haszonkölcsönzés ilyen tevékenységet végző könyvtárak útján történik, és az érintett műtípus irodalmi mű vagy kottában rögzített zenemű. Nem alkalmazandó ez a szabály tehát,

¹ A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 101. § (1) Szerzői jogi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok szakvéleményt kérhetnek a Hivatal mellett működő szakértő testülettől. A testület tagjait az igazságügyért felelős miniszter a kultúráért felelős miniszterrel egyetértésben ötéves időtartamra nevezi ki. (3) A szerzői jogi szakértő testület felkérésre peren kívül is adhat szakvéleményt a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

² 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről. § (1) A Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást, nem tart helyszíni szemlét és nem idézhető. Szükség esetén azonban további adatok szolgáltatását kérheti a megkereső bíróságtól vagy hatóságtól, illetve a megbízótól.

ha a felhasználást 1. nem nyilvános haszonkölcsönzést végző könyvtár, illetve 2. nem ezen művek tekintetében végzi, illetve 3. nem alkalmazható a szabály a nem szerzői, hanem kapcsolódó jogi jogosultak jogai gyakorlására.

Az Sztj. ezenfelül a 39. §-ában az országos szakkönyvtárak tekintetében a nyilvános haszonkölcsönzést szabad felhasználássá minősíti (kivéve a szoftvereket és a számítástechnikai eszközökkel működtetett adatbázisokat: ezek tekintetében a jogosult általános engedélyezési joga érvényesül).

Az Sztj. 40. §-a szerint továbbá a szabad felhasználás keretében többszörözött példányok – a könyvtárközi kölcsönzés és a 36. § (5) bekezdésében foglalt eset kivételével – nem terjeszthetők a szerző engedélye nélkül. Vagyis a szabad felhasználás alá eső többszörözéssel létrehozott műpéldányok nyilvános haszonkölcsönzése (mint a terjesztés alelete) csak a könyvtárközi kölcsönzés és az ún. galériakivétel esetében lehetséges (ez utóbbi esetünkben nem releváns).

(Itt utalni kell arra, hogy az Sztj. frissen kihirdetett módosítása további kivételt állapít meg a szabad felhasználás eredményeként előállt másolati példányok terjesztése tekintetében, ez azonban a nyilvános haszonkölcsönzést nem érinti.³)

Az első tisztázandó kérdés tehát, hogy a megkereső nyilvános haszonkölcsönzést végző könyvtárnak, illetve országos szakkönyvtárnak minősül-e, mivel egyéb esetben a megkereső nem tud az Sztj. szerinti nyilvános haszonkölcsönzést jogszerűen megvalósítani.

Az egyértelműen megállapítható, hogy a megkereső nem végezhet nyilvános haszonkölcsönzést, és nem tartozik az országos szakkönyvtárak közé sem, mivel ezek körét a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) taxatív módon meghatározza. Csak a megkereső részét képező szakkönyvtár minősül országos szakkönyvtárnak, és emiatt esik az Sztj. 39. § hatálya alá. Általában azonban ez nem állapítható meg a megkeresőről.

Az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól a 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet rendelkezik.

³ Hatályban 2021. június 1-jétől: Sztj. (4) Kulturális örökségvédelmi intézmény [33/A. § (1) bek. 2. pont], valamint oktatási intézmény [33/A. § (1) bek. 3. pont] a műről másolatot készíthet, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és

a) tudományos kutatáshoz vagy archiváláshoz szükséges,

b) nyilvános könyvtári ellátás vagy a 38. § (5) bekezdésében meghatározott felhasználás céljára készül,

c) megjelent mű kisebb részéről, továbbá újság- vagy folyóiratcikkről belső intézményi célra készül, vagy d) iskolai oktatás célját szolgáló felhasználáshoz szükséges.

(4a) * A kulturális örökségvédelmi intézmény az általa

a) a (4) bekezdés a) pontja szerinti felhasználás céljára előállított másolatot kutatóhely és más kulturális örökségvédelmi intézmény részére,

b) a (4) bekezdés d) pontja szerinti felhasználás céljára előállított másolatot oktatási intézmény [33/A. § (1) bek. 3. pont] részére

jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgáló módon szabadon terjesztheti.

A Kultv. hivatkozott rendelkezései alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a megkereső nem végez hagyományos, fizikai műpéldányok terjesztésével megvalósuló nyilvános haszonkölcsönzési tevékenységet, erre a feladatköre nem terjed ki, és nem országos szakkönyvtár. A megkereső szakkönyvtára egyébként országos szakkönyvtárnak minősül, emiatt az Szjt. 39. §-a alapján szabadon adhatna műveket nyilvános haszonkölcsönbe, de erre szintén nem terjed ki a Kultv. alapján a tevékenysége. Ebből fakadóan pedig az Szjt. 23/A. §-a alá eső nyilvános haszonkölcsönzést sem végez.

Felmerül a kérdés, hogy az említett EMMI-rendelet fent kiemelt szabályait úgy kell-e érteni, hogy az az elektronikus nyilvános haszonkölcsönzést lehetővé teszi a megkereső számára.

A megkereső működteti az országos elektronikus dokumentumküldő rendszert, amelynek keretében több tevékenységet is végez.

Az Országos Dokumentumellátási Rendszert a Kultv. 59. §-a definiálja, amely szerint

59. § (1) A miniszter a nyilvános könyvtári ellátás érdekében országos dokumentumellátási rendszert alakít ki, amely magában foglalja:

- a) a könyvtárközi dokumentumellátást,*
- b) a könyvtári dokumentumok lelőhely-nyilvántartását együttesen megvalósító Magyar Országos Közös Katalógus adatbázist és az erre épülő Országos Dokumentumellátási Rendszer elektronikus szolgáltató központot,*
- c) a könyvtárak gyűjteményéből kivont dokumentumok hasznosítását a könyvtári rendszer számára.*

Önmagában tehát az ODR működése nem a nyilvános haszonkölcsönzési tevékenység kiszolgáltatását jelenti, hanem egyéb könyvtári tevékenységek támogatását.

Ezt egyértelművé teszi az Országos Dokumentumellátási Rendszerről szóló 73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet, amely az alábbiak szerint rendelkezik az 59. § (1) a) pontja szerinti dokumentumellátás folyamatáról:

2. § (1) A könyvtár (a továbbiakban: kérő könyvtár) – amennyiben a könyvtárhasználó által igényelt dokumentum nem áll rendelkezésére – az országos lelőhely-nyilvántartás alapján megkeresi azt a szolgáltató könyvtárat, elsősorban az illetékes megyei hatókörű városi könyvtárat, ahol a dokumentum hozzáférhető.

(2) Amennyiben a megkeresett könyvtárban nem hozzáférhető a dokumentum, akkor a kérő könyvtár a dokumentummal rendelkező másik szolgáltató könyvtárba küldi a kérést.

(3) A kérő könyvtár haladéktalanul a könyvtárhasználó rendelkezésére bocsátja a megérkezett dokumentumot, és felhívja a könyvtárhasználó figyelmét

a szolgáltató könyvtár által az adott dokumentum használatára meghatározott különleges, egyedi előírások betartására.

(4) A kérő könyvtár felelőssége a szolgáltató könyvtárral szemben az eredetiben megkapott dokumentumért az átvételtől a szolgáltató könyvtárba való visszaérkezéséig terjed.

Az EMMI-rendelet vonatkozó szakasza – 8. § (2) bek. (b): „az Országos Dokumentumellátási Rendszerhez kapcsolódva működteti az országos elektronikus dokumentumküldő rendszert, amelynek keretében ba) szolgáltatja a szerzői jog által védett művek elektronikus változatát” – mindezek alapján nem értelmezhető úgy, hogy az lehetőséget adna arra, hogy a megkereső a hatályos jogszabályok alapján nyilvános haszonkölcsönzési tevékenységet végezzen, akár elektronikus, akár hagyományos értelemben, akármely szerzői jogi szabály alá tartozó módon. Ez legfeljebb a könyvtárközi kölcsönzés tevékenységének feleltethető meg.

Emiatt szükségesnek tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy az alábbiakban a szerzői jogi értékelést azzal az előfeltevéssel adjuk meg, hogy a fent idézett jogszabályok megfelelő módosítása, jogalkotói vagy jogerős bírósági értelmezése a későbbiekben lehetőséget adhat majd a megkereső számára a haszonkölcsönzés végzésére.

Annak nincs szerzői jogi akadálya, hogy a megkereső más, haszonkölcsönzést végző könyvtárak platformot biztosító közreműködőjeként eljárjon a nyilvános haszonkölcsönzés területén. Az e-haszonkölcsönzés szerzői jogi előfeltételeinek meglétét az egyes ilyen könyvtárak tekintetében külön kell vizsgálni. [Lásd a 2a) kérdéshez adott válaszukat is.]

2.1. „a) Felhasználhatja-e a megkereső a tervezett elektronikus haszonkölcsönzés céljára a 717/2020. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján rendelkezésére álló elektronikus kiadványokat?”

A kérdésben hivatkozott kormányrendelet (a továbbiakban: kötelespéldány-rendelet) a kiadványok kötelespéldányainak szolgáltatásáról, megőrzéséről és használatáról szól. A hivatkozott rendelet meghatározza a kötelespéldányt gyűjtő és szolgáltató szervezetek körét, a kötelespéldányok számát és azok felhasználásának körét.

Ebből fakadóan a hatályos jogi keretek között azok a könyvtárak végezhetnek haszonkölcsönzést a kötelespéldányok tekintetében, amelyeket

1. a kormányrendelet alapján kell kötelespéldányban részesíteni, és
2. egyébként a tevékenységi körükbe tartozik a nyilvános haszonkölcsönzés.

További szempontja a kérdésnek, hogy amennyiben az adott könyvtár országos szakkönyvtárnak is minősül, akkor az Szjt. 39. §-a alapján ezt szabad felhasználás keretében teheti meg, a többi könyvtár tevékenysége pedig a 23/A. § alapján minősül.

Az elektronikus kiadványok esetében a kötelespéldány-rendelet különbséget tesz a fizikai hordozón és az online megjelent kiadványok között.

A fizikai hordozón megjelent elektronikus dokumentumokból 6 példány, az online dokumentumokból 1 példány a kötelesepéldány. A fizikai hordozón megjelent elektronikus dokumentumok egyes kötelesepéldányait a megkereső a hagyományos kötelesepéldányokhoz hasonlóan szétosztja. Szembetűnő különbség azonban a hagyományos hordozón lévő kötelesepéldányok szétosztását követő hasznosíthatósági szabályozáshoz képest, hogy ebben az esetben a kötelesepéldány-rendelet nem utal általában a felhasználhatóságukra, sőt, az OGYK esetében kifejezetten csak a statisztikai célra való felhasználásuk lehetőségét jelöli meg.

Tekintettel a 15. § (5)–(6) bekezdés szabályaira is, a kötelesepéldány-rendeletet az Sztj.-vel összhangban értelmezve arra lehet jutni, hogy nyilvános haszonkölcsönzés keretében a megkereső az elektronikus példányokat sem szolgáltathatja nyilvános haszonkölcsönzés céljára. A kötelesepéldány-rendelet ugyanis a kötelesepéldányok elektronikus típusai tekintetében egyedül és kifejezetten arról szól, hogy ezek a rendeletben meghatározott könyvtárak az összekapcsolódásukat biztosító zárláncú hálózatban, a könyvtárakban létrehozott terminálokon szolgáltatják ezeket a példányokat a könyvtárhasználóknak [Sztj. 38. § (5) bekezdés]. Ez a nyilvánosság egyes tagjaihoz való közvetítés és a számukra történő hozzáférhetővé tétel módjának és feltételeinek meghatározásáról szóló 17/2004. (IV. 28.) Korm. rendelet szerinti felhasználás. Álláspontunk szerint ez a fizikai hordozón megjelent elektronikus dokumentumok esetében a 6 példányos benyújtási kötelezettségből, az online elektronikus dokumentumok esetében pedig az erre irányuló kifejezett szabályból következik.

A 15. § (6) bekezdés alapján a jogosult adhat külön engedélyt arra, hogy ennél szélesebb körben váljon elérhetővé a műpéldány a könyvtáron kívül, vagyis ha a megkereső ezeket a műveket haszonkölcsönbe kívánna adni, ahhoz a saját státusza rendezését követően a hatályos jogi szabályozás alapján a jogosult engedélyt kell kérnie.

2.2. *„b) Felhasználhatja-e a megkereső a tervezett elektronikus haszonkölcsönzés céljára a gyűjteménye részét képező (például kötelesepéldányként kapott) kiadvány szabad felhasználás keretében, így az Sztj. 35. § (4) bekezdésében foglalt célokból végrehajtott digitalizáció révén rendelkezésre álló digitális példányát (kérjük, hogy az SZJSZT e bekezdés egyes pontjai tekintetében külön-külön vizsgálja meg annak alkalmazható voltát)?”*

Amint ez az első kérdéshez adott válaszuk bevezető részében leírtuk, a megkereső esetében a haszonkölcsönzés szabad felhasználási esetköre nem jöhet szóba, hiszen nem országos szakkönyvtár.

Az Sztj. 40. §-a irányadó, amely szerint a szabad felhasználás keretében többszörözött példányok – a könyvtárközi kölcsönzés és a 36. § (5) bekezdésében és az Sztj. 35. § új (4a) bekezdésében foglalt eset kivételével – nem terjeszthetők a szerző engedélye nélkül. Továbbá a 35. § (4) bekezdésében felsorolt célok között a nyilvános haszonkölcsönzés nem szerepel, a 33. § (4) bek. szerint pedig a szabad felhasználás szabályait nem lehet kiterjesztően értelmezni. Ez a szabály kizárja azt, hogy az Sztj. 35. § (4) bekezdése szerinti (tehát szabad

felhasználás keretében történt többszörözéssel létrejött) példányok (a terjesztési jog rész-jogosítványaként szabályozott) nyilvános haszonkölcsönzés keretében elérhetővé váljanak. (Ezen az Sztj. fent hivatkozott új rendelkezése sem változtat.)

Utalni kell itt arra, hogy az EUB a C-174/15. számú ügyben arra a következtetésre jutott, hogy „a nyilvános haszonkölcsönzési kivétel keretében a tagállamok megkövetelhetik, hogy a haszonkölcsönbe adott könyvek digitális formájú többszörözött példányát a jogosult személy vagy az ő hozzájárulásával más hozza forgalomba. [Ez] alkalmas arra, hogy csökkentse az előző pontban hivatkozott kockázatokat és javítsa a szerzői jogok védelmét e kivétel alkalmazása során.” Ennélfogva az ilyen további feltételt összeegyeztethetőnek kell tekinteni a 2006/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével. Ez az EUB által megfogalmazott szempont a jelenlegi Sztj.-vel lényegében összhangban állónak tekinthető, ugyanis a hivatkozott 40. §-ból az következik, hogy kizárólag az eredeti, megvásárolt példányok lehetnek a nyilvános haszonkölcsönzés tárgyai, a másolati példányok pedig legfeljebb könyvtárközi kölcsönzés tárgyát képezhetik.

Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy kétségtelenül megállapítható, hogy a 40. § szövegének megfogalmazása során a jogalkotó nem foglalkozott⁴ az e-haszonkölcsönzés esetével, és jól érzékelhetően úgy közelített a kérdéshez, hogy a nyilvános haszonkölcsönzés volumenéhez képest a könyvtárközi kölcsönzés elenyésző jelentőséggel bír, így a szabad felhasználásként többszörözött műpéldányok könyvtárközi kölcsönzésbe bocsátása nem lesz sérelmes az alkotói érdekekre. Emiatt viszont abban az esetben, ha a gyakorlat elmozdulna a könyvtárközi kölcsönzés irányába – végső soron ezen az úton válna elérhetővé a könyvtárakban jóval több alkotás, mint a hagyományos úton nyújtott nyilvános haszonkölcsönzés útján – a szerzői jogi szabályozás felülvizsgálatára kellene, hogy sor kerüljön. Mivel ha a nyilvános haszonkölcsönzés az érintett példányok tekintetében elsősorban a könyvtárközi kölcsönzésre fog épülni, az nyilvánvalóan kiüresíti a szerzők engedélyezési jogát és a nyilvános haszonkölcsönzési díjigényt is, másrészt a könyvtárközi kölcsönzésre vonatkozó kivétel megszűnik összeegyeztethetőnek lenni a háromlépcsős teszttel (a kivételek és korlátozások az Sztj. 33. §-ban, az alapul szolgáló nemzetközi egyezményes és uniós jogi szabályok nyomán szabályozott közös követelményrendszer).

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy már maga a kötelezpéldány intézménye is egyfajta speciális, nem szerzői jogi hatósági jellegű kivétel a kizárólagos szerzői jogok alól, amely a kulturális értékek megőrzését segíti elő állami szinten. A kiadói-felhasználói szerződésekben a kötelezpéldányok nem képezik a szerzői engedélyadás részét, azért sem a szerző ellenértéket (jogdíjat) nem kap, sem a kiadó nem számíthatja fel a nyomdai/elektronikus előállítás költségeit. Így a kötelezpéldányok felhasználásának elemzésekor az ún. háromlépcsős tesztet a lehető legszűkebb értelmezéssel kell vizsgálni.

⁴ Nem is foglalkozhatott, hiszen az e-haszonkölcsönzés az EUB által felállított jogi fikció.

- 2.3. „c) Felhasználhatja-e a megkereső a tervezett elektronikus haszonkölcsönzés céljára a más könyvtárak által digitalizált és a megkereső részére megküldött digitális példányokat? E tevékenység tekinthető-e a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény és az Országos Dokumentumellátási Rendszerről szóló 73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet által szabályozott könyvtárközi kölcsönzés digitális megfelelőjének a forráskönyvtár megjelölése mellett, és szabadon végezhető-e az Sztj. 40. § figyelembevételével?”

A leírt folyamatnak két szakasza lenne: az eredeti könyvtár által megvalósított, az Sztj. 35. § (4) bekezdése alá eső (digitális) többszörözés, ennek a példánynak a megkereső részére történő megküldése, majd annak az olvasó számára történő esetleges nyilvános haszonkölcsönzése a megkereső által.

Itt vizsgálni kell, hogy az eredeti könyvtár és a megkereső közti megküldés, illetve a megkereső által történő szolgáltatás az olvasó számára vajon megfeleltethető-e a könyvtárközi kölcsönzés fogalmának. A Kultv. 1. sz. melléklete *m)* pontjában meghatározott könyvtárközi kölcsönzés-fogalma szerint ez *valamely dokumentum szolgáltatása egyik könyvtárból a másikba, beleértve az eredeti dokumentum kölcsönzését, a másolatok szolgáltatását, valamint a könyvtárközi dokumentumszolgáltatásra vonatkozó kérések közvetítését is.* A könyvtárközi kölcsönzés fogalmának tehát az, hogy az eredeti könyvtár a digitalizált példányt megküldi a megkereső számára, és azt a megkereső nyilvános haszonkölcsönzés keretében teszi elérhetővé, a közigazgatási jogszabály szempontjából megfelelhet.

Szükségesnek tartjuk azonban felhívni a figyelmet arra, hogy a megkereső a jelen szabályozás szerint sem hagyományos, sem online haszonkölcsönzést nem tud folytatni, ezért a folyamat megkereső–olvasó közti eleme nem tud jogszerűen megtörténni a közjogi szabályozás miatt. Ezen túlmenően pedig a fent már hivatkozott EMMI-rendelet 9. § (1) bekezdés 6. pontja és 11. § (2) bekezdés *b)* pontja a többi könyvtár által digitalizált példányoknak a megkereső számára való megküldését is *célhoz kötötten* teszi lehetővé az alábbiak szerint:

9. § (1) Az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár a kiemelt feladatai ellátása érdekében a Kultv. 63. § (1) bekezdése szerinti feladatai keretében ...

6. elektronikus könyvtári dokumentumot készít (digitalizál), amelynek elektronikus másolatát – a használatára vonatkozó korlátozások meghatározásával –, továbbá az azonosításához szükséges metaadatokat nyilvántartás, archiválás céljából megküldi a nemzeti könyvtárnak.

11. § (2) Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettsége teljesítése során a nyilvános könyvtár ...

b) az általa készített elektronikus könyvtári dokumentum másolatát archiválás céljából beküldi a nemzeti könyvtárnak – ennek során a használatra vonatkozó korlátozásokat határozhat meg –.

Eszerint a könyvtáraknak a megkereső számára való dokumentummegküldési kötelezettsége kifejezetten az archiválási célt szolgálja. Mivel jelenleg a megkereső számára a szabályozás nem teszi lehetővé a nyilvános haszonkölcsönzést, ezért nincs bekapcsolva abba a körbe, amelyben a könyvtárak a könyvtárközi kölcsönzést szolgálják ki, tehát a folyamat két ponton akadályozott a hatályos jogszabályi környezet alapján. Ahhoz tehát, hogy a megkereső ezen az úton jusson műpéldányokhoz, a szabályozás két ponton való módosítása lehet szükséges. Utalunk a 2.2. válaszunk utolsó bekezdésére is.

2.4. *„d) Felhasználhatja-e a megkereső a tervezett elektronikus haszonkölcsönzés céljára az általa vásárolt és ezáltal a gyűjteménye részét képező elektronikus műpéldányokat?”*

E kérdés vonatkozásában az első kérdéshez adott válaszunk bevezetőjében kifejtettek az irányadók.

3. A második kérdéshez

„2. Szerzői jogi szempontból mennyiben van jelentősége annak, hogy az e-haszonkölcsönzési szolgáltatásra aggregált módon (több könyvtár gyűjteményébe tartozó kiadványok együttes elérhetőségének biztosításával), egy platformon kerül-e sor? E tekintetben milyen szempontokat indokolt figyelembe venni a haszonkölcsönzés kapcsán?

a) E körben megfelelő-e a fent idézett jogszabályokban foglalt jogalap a megkereső számára ahhoz, hogy a más könyvtárak által digitalizált és a rendelkezésére bocsátott dokumentumot e-kölcsönzés útján beiratkozott olvasóinak a rendelkezésére bocsássa egy központi intézményként?”

Álláspontunk szerint az aggregált módon történő haszonkölcsönzés (azaz több könyvtár gyűjteményébe tartozó kiadványok együttes elérhetősége) hagyományos, fizikai hordozón lévő művek haszonkölcsönzésére irányuló értelemben ma is biztosított, hiszen a könyvtárközi kölcsönzés végső soron ezt lehetővé teszi: az ország különböző könyvtárainak gyűjteményébe tartozó művek lényegében bármely könyvtárban elérhetők, a metaadatok elérhetősége a megfelelő adatbázisok útján a keresést egyszerűvé teszi, a fizikai példányok eljuttatása pedig a meglévő rendszeren keresztül működhet – feltéve, hogy mindegyik résztvevő intézmény egyébként végez nyilvános haszonkölcsönzést, és a digitális példány megküldése egymásnak nem szorítkozik kizárólag a kulturális szabályozás által megengedett archiválásra. Itt a platform az olvasó szempontjából egy, hiszen neki csak egyetlen, a hozzá leközelebb eső könyvtárba kell bemennie, és onnan eléri az összes többi gyűjteményt is.

Az e-kölcsönzésre vonatkoztatva a kérdést, úgy értjük, hogy ez egy egységes, a megkereső által működtetett felületen keresztül válna lehetővé, hogy a (így értjük: a nyilvános haszonkölcsönzést végző) könyvtárak az elektronikus műpéldányokat e-haszonkölcsönbe adják az olvasók számára.

Álláspontunk szerint itt azt kell egyértelműen megállapítani, hogy a megkereső a maga nevében végezné-e a nyilvános haszonkölcsönzést, vagy mint az egyes könyvtárak közreműködője, közös felületen tenné elérhetővé egységesen, minden könyvtárból az e-kölcsönzést. Ha itt a megkereső a haszonkölcsönzést végző könyvtárak által megvalósított e-haszonkölcsön technikai közreműködője, kiszolgálója, az egyes haszonkölcsön-szerződések szempontjából a haszonkölcsönbe adó könyvtár haszonkölcsönzésének műszaki teljesítési segédje lenne, vagyis nem tűnne fel úgy, mintha ő maga, a saját nevében végezné az e-haszonkölcsönzést, az megvalósítható, feltéve, hogy a megkereső ilyen tevékenység végzésére közjogi lehetőséget kap. Ennek ugyanis ugyanúgy nem látjuk a jogalapját a kulturális szabályokban, mint annak, hogy maga, saját jogán végezzen haszonkölcsönzési tevékenységet.

„b) Miként ajánlhatja fel egy adott könyvtár a saját példányait egy országos hatókörű e-kölcsönzési szolgáltatás számára annak érdekében, hogy az e-kölcsönzési szolgáltatás a megkereső részéről jogszerűen tudjon történni?”

„c) Amennyiben az előzőekben felvázolt aggregált modell nem lenne jogszerűen folytatható, akkor jogszerűnek tekinthető-e az az eset, amikor adott könyvtár a saját gyűjteményéből digitalizált dokumentumot egy központi e-kölcsönzési rendszeren (platformon) keresztül közvetlenül kölcsönöz saját igénybevevői számára? Ha igen, léteznek-e ennek külön feltételei?”

A kérdéseket az előző pontban hipotetikusan megválaszoltuk, figyelemmel arra, hogy a megkereső jelenleg jogszerűen nem tud haszonkölcsönzési tevékenységet végezni, ezért ennek nem is létezhetnek külön feltételei.

4. A harmadik kérdéshez

„3. A 4. fejezetben (E-kölcsönzési politika – alapelvek) megfogalmazottak érvényesítése az e-kölcsönzési rendszer fejlesztésében lehetővé teszi-e, illetve elégséges feltételt jelent-e a szerzői jogi szabályoknak megfelelő e-kölcsönzési szolgáltatás nyújtásához?”

E kérdés megválaszolása tekintetében szükséges felidézni az C-174/15. számú döntésében foglaltakat. A döntés kiegészíti az Sztj. szabályait, amelyek csak fizikai műpéldányokra értik a haszonkölcsönzés fogalmát. Mindenekelőtt azonban hangsúlyoznunk kell, hogy az EUB egy eseti ügyben, konkrét kölcsönzési modell technikai és egyéb feltételei tekintetében döntött úgy, hogy egy jogi fikciót állít fel [53.], és azzal eleget tesz a bérletirányelv haszonkölcsönzési szabályainak. Nincs azonban azóta olyan döntése az EUB-nek, illetve nem született olyan általános hatályú jogszabály, amely általában mondta volna ki azt, hogy az e-haszonkölcsönzés is az irányelv szerinti nyilvános haszonkölcsönzés hatálya alá tartozik.

Mindezek miatt egy esetleges üzleti modell választásánál célszerű olyan megoldást követni, amely tartalmilag megegyezik az ügyben értelmezett modellel.

A Bíróság kiemeli, hogy a „haszonkölcsönzés” e rendelkezés értelmében vett fogalma kiterjed valamely könyv digitális formájú többszörözött példányának haszonkölcsönzésé-

re, amennyiben e haszonkölcsönzésre úgy kerül sor, hogy az említett példányt valamely közkönyvtár szerverén helyezik el, és lehetővé teszik a felhasználó számára annak a saját számítógépén, letöltés útján történő többszörözését azzal a feltétellel, *hogy a haszonkölcsönzés időtartama alatt e felhasználó csak egy példányt tölthet le, és hogy ezen időszak leteltét követően már nem használhatja fel az általa letöltött példányt.* A döntés nyitva hagyja azt a kérdést, vajon lehet-e külön szerzői jogosultsági engedély nélkül a meglévő műpéldányokat kifejezetten haszonkölcsönzés céljára digitalizálni, valamint azt is, hogy lehet-e az elektronikus haszonkölcsönzést külföldre is folytatni (a jogkimerülés kérdése).

Az e-kölcsönzési politikában megfogalmazott alapelvek álláspontunk szerint önmagukban, egy könyvtár e-haszonkölcsönzése tekintetében rendben lévőnek látszanak, kielégítik az EUB döntése szerinti követelményeket.

Mindazonáltal figyelemmel kell lenni arra, hogy ez a politika az integrált rendszerben miként érvényesülhet. Álláspontunk szerint egy olyan elképzelt helyzet nem felelhet meg az ún. háromlépcsős tesztnek, a rendelkezésre álló kivétel határain túlterjeszkedésnek minősülne, ha a megkereső központi portálján keresztül aggregáltan, de egyébként az egyes könyvtárak gyűjteményeiben elérhető, összesen pl. 200 példányt az adott műből a megkereső felületének használói mind a 200 példányban elérhetnék, míg egyébként, ha az eredeti könyvtárban lenne elérhető a példány, onnan csak 5 példány lenne elérhető. Ezért szükségesnek tartanánk legalább egy olyan szempont bevezetését, hogy amennyiben például a központi felületen keresztül egy városi könyvtár beiratkozott olvasója szeretne elérni egy kötetet a városi könyvtárból, akkor ő csak akkor kölcsönözhesse, ha vele egyidejűleg legfeljebb további négyen töltötték le a példányt. A rendszer ugyancsak különbséget tehetne az olyan műpéldány között, amely kötelezpéldányként került a rendszerbe és amely tulajdonjog-átruházás révén került az egyes könyvtárakhoz.

5. A negyedik kérdéshez

„4. A fent is hivatkozott uniós bírósági döntés értelmében a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló 206/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy a 'haszonkölcsönzés' fogalma kiterjed valamely könyv digitális formájú többszörözött példányának haszonkölcsönzésére, amennyiben a hagyományos haszonkölcsönzés jellemzőinek megfelelően alakították ki az e-kölcsönzési rendszert.

a) Az ítéletben foglalt, a kölcsönzés technológiájára vonatkozó feltételek teljesítése megvalósítható-e más olyan technológiával ('online olvasási modellen alapuló e-kölcsönzéssel'), amely a felhasználási eredményt nem befolyásoló, ugyanakkor a DRM-étől eltérő – az online olvasásra építő – műszaki megoldáson alapul, továbbá megfelel annak a(z elvárt) szolgáltatási rezsimnek, amelyben egy példány egyidejűleg egy személy számára, korlátozott időtartamra szolgáltatható (alább „online olvasási modellen alapuló e-kölcsönzés”-ként megjelölt modell)?”

DRM-re épülő e-kölcsönzés	Online olvasási modellen alapuló e-kölcsönzés
<p><i>technikai megvalósítás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a példányok PDF-formátumban, technológiai másolásvédelemmel jutnak el az olvasókhoz – a dokumentum letöltődik a felhasználó számítógépére, a kölcsönzési idő alatt (pl. 2 hét) ott van az „elektronikus könyvespolcán”, bármikor és akárhányszor újra meg tudja nyitni a dokumentumot, azonban a kölcsönzési idő lejárta után az adott fájl törlődik – az időbeni korlátozást, valamint az olvasási, nyomtatási, másolási, mentési beállításokat a DRM-technológia kezeli, amely eszközöket biztosít a szolgáltatás módjának finomhangolására és a jogosulatlan felhasználások visszaszorítására 	<p><i>technikai megvalósítás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a rendszer egy böngészőn keresztül elérhető lapozófelületen teszi elérhetővé a kölcsönzött tartalmat – alapértelmezésben az olvasnivaló bezárásával a tartalom azonnal törlődik a gép RAM-memóriájából, ezért nincs garancia rá, hogy pl. 10 perc múlva ismételtlen meg tudja nyitni az illető a dokumentumot, mert lehetséges, hogy már más olvassa, ugyanakkor a DRM-alapú e-kölcsönzés kiváltására fejlesztett online olvasási rendszerben a – regisztrált – felhasználónak a kölcsönzési idő lejártaig (kizárólagos) hozzáférése van a kikölcsönzött műpéldányhoz
<p><i>példánykezelés:</i></p> <p>az adott példány a szolgáltató könyvtár által beállított védelmi paraméterek alapján tehető hozzáférhetővé a felhasználó számára, azaz a könyvtár – a szolgáltatható példányok/hozzáférések száma és a saját szolgáltatási politikája fényében – eldönti, hogy a kiválasztott mű mennyi időre és milyen korlátozásokkal használható fel</p>	<p><i>példánykezelés:</i></p> <p>az adott példány a szolgáltató könyvtár által beállított védelmi paraméterek alapján tehető hozzáférhetővé a felhasználó számára, azaz a könyvtár – a szolgáltatható példányok/hozzáférések száma és a saját szolgáltatási politikája fényében – eldönti, hogy a kiválasztott mű mennyi időre és milyen korlátozásokkal használható fel</p>

Itt csak arra utalunk, amit a 3. kérdés tekintetében az EUB eseti ügyben hozott döntéséről írtunk. Álláspontunk szerint a működési modell a kérdésben foglalt *táblázat második oszlopában szereplő kivitelezési módja nem tekinthető a döntésben foglaltaknak megfelelőnek. A szűken értelmezendő EUB-döntés tényállása szerint az olyan esetre szól, amikor a felhasználó a közkönyvtár szerveréről letölthető elektronikus változatban fér a műhöz.*

(A műpéldány és a letöltés kapcsolatát más, az Európai Bíróság által eldöntött ügy is bizonyítja. Az ún. Usedsoft-ügyben⁵ azért tudott eljutni az Európai Bíróság a szoftver terjesztési

⁵ UsedSoft GmbH kontra Oracle International Corp., C-128/11. sz. ügy, ECLI:EU:C:2012:407.

jogának kimerüléséhez, mert az alkalmazott üzleti modellben a szoftver jogosultja engedélyezte a szoftver letöltését, és ezzel a felhasználónál műpéldánymásolat keletkezett.)

6. Az ötödik kérdéshez

„5. A megkeresésben leírt e-haszonkölcsönzési rendszer jogszerű megkezdésének előfeltétele-e, hogy a nyilvános haszonkölcsönzésért a szerzőt megillető díj megállapításához és felosztásához szükséges adatokról, valamint az adatszolgáltatásra kötelezett nyilvános könyvtárakról szóló 14/2011. (IV. 7.) NEFMI rendelet az adatszolgáltató intézmények körét – legalább az e-haszonkölcsönzés vonatkozásában – kiterjessze a megkeresőre? Ennek hiányában a jogszerű működés megkezdéséhez elegendő-e, ha a megkereső és az érintett szerzői jogosultak haszonkölcsönzési jogát kezelő közös jogkezelő szervezet magánjogi megállapodásban állapodik meg az adatszolgáltatás feltételeiről és tartalmáról?”

Figyelemmel arra, hogy jelenleg a megkereső nem végezhet nyilvános haszonkölcsönzést, ezért a kérdésben foglalt módosításra álláspontunk szerint nincs szükség. Mindaddig viszont, amíg a megkereső legfeljebb technikai kiszolgálója a többi könyvtár által végzett nyilvános haszonkölcsönzésnek, az célszerű, ha a NEFMI-rendeletben nevesített érintett közös jogkezelő szervezet olyan könyvtárártól is kér be adatot, amelyek végeznek e-haszonkölcsönzést, és így rendelkeznek a díj megállapításához és a felosztásához szükséges adatokkal.

*Dr. Gyertyánfy Péter, az eljáró tanács elnöke
Dr. Grad-Gyenge Anikó, az eljáró tanács előadója
Fábri Péter, az eljáró tanács szavazó tagja
KollárÁrpád, az eljáró tanács szavazó tagja
Dr. Legeza Dénes, az eljáró tanács szavazó tagja*

Összeállította: dr. Szilágyi Zsombor Máté